

Asia: VN/12439/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta ja uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 7 §:n 7 momentin kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Hankinta-alueen kiellettyjä alueita koskeville säännöksille on esitetty kaksi eri sääntelyvaihtoehtoa. Kumpi olisi mielestänne selkeämpi?

Ei lausuttavaa tältä osin.

Muu palaute esitysluonnoksesta.

Energiakaupungit ry kiittää mahdollisuudesta lausua esitykseen kestävyyslain päivityksestä vastaamaan EU:n uusiutuvan energian direktiiviä (RED III). Uudistukset ovat valtaosin välttämättömiä direktiivin edellyttämiä muutoksia ja Energiakaupungit näkee, että valmistelussa on pääosin pyritty ottamaan myös toimialan edellytyksiä huomioon. Samalla esityksessä on yhä useita sellaisia huomioita, joiden osalta haluamme kiinnittää huomiota tulkinnan selkiyttämiseksi sekä käytännön seurausten täsmentämiseksi.

LULUCF – veloitteiden täyttymisen osoittaminen

Lakiin (10a § - 3) esitetään lisäystä, jonka mukaan ”valtion tai alueellisen taloudellisen yhdentymisen organisaatio soveltaa korjuualueella kansallista lainsäädäntöä hiilivarantojen ja -nielujen säilyttämiseksi ja parantamiseksi sekä esittää näyttöä siitä, etteivät raportoidut maankäyttösektorin päästöt ylitä poistumia”. Esityksen mukaan tämä velvoite ei ”suoranaisesti vaikuta yksittäisen toimijan kestävyyskriteerien osoittamiseen”. Nykyisen esitysluonnoksen sanamuodosta voi saada käsityksen, että veloitteen noudattamatta jättäminen voisi johtaa siihen, että komissio aloittaa rikkomusmenettelyn jäsenvaltiota vastaan. Näin ei nähdäksemme tarvitse olla, vaan direktiivin rakenteen mukainen muotoilu sisältynyt jo RED2 direktiiviin, joka on jo toimeenpantu siten, että lain 10a §:ssä 1. ja 2. alakohta ovat vaihtoehtoisia velvoittavaksi viitatuille alakohdalle 3.

Energiakaupungit ry katsoo, että kansallisen tason maankäyttösektorin päästöjä koskeviin laskentatapoihin olisi välttämätöntä saada lisää luotettavuutta toiminnanharjoittajien investointiympäristön turvaamiseksi. Bioenergia on katsottu kestäväksi uusiutuvaksi energiantuotannoksi ja Energiakaupungit näkee tärkeänä, että näin tämän linjauksen pysyvyys olisi tärkeää turvata myös jatkossa. Parhaimmillaan pitkäjänteinen näkymä bioenergian tulevaisuudelle mahdollistaa investoinnit hiilen talteenottojärjestelmiin, joka mahdollistavat bioenergian päästötaseen kääntämisen negatiiviseksi. Näillä investoinneilla on kuitenkin suuret rahoituskustannukset ja pitkä takaisinmaksuaika. Siksi ne jäävät toteuttamatta, mikäli bioenergialla on riski menettää kestävä energiantuotannon status.

No-Go-alueet

Esityksessä on uutena kohtana (10§ - kohta 6) ns. ”no-go-alueet”, joista peräisin olevan metsäbiomassan ei katsota täyttävän kriteereitä. Esityksen perusteluosan mukaan alueina tarkoitetaan mm. ”iki- ja aarniometsiä, biologisesti erittäin monimuotoisia metsiä, luonnontilaisia tai ei-luonnontilaisia yli hehtaarin suuruisia biologisesti erityisen monimuotoisia ruohoalueita, nummia, kosteikoita ja turvemaita. Energiakaupungit katsoo, että esityksessä olisi tärkeää selkeästi viitata alueiden määritelmiin esimerkiksi turvemetsien osalta. Esitystä lukiessa jää epäselväksi, että millä edellytyksin turvemetsät katsotaan no-go-alueiksi määriteltäviksi turvemaiksi. Vaikka määritelmät ovatkin kestävyyskriteerityöryhmän loppuraportissa määritelty, olisi hyvä harkita niiden avaamista myös esitystekstissä vastaavalla tavalla.

Esitykseen sisältyy (10§ - kohta 4) myös laajennuksia mm. kantojen käyttöä, herkillä maaperillä tapahtuvia hakkuita, metsään jätettävien kuolleiden puiden määrää sekä hakkuumenetelmien valintaan liittyen. Myöskään näiden osalta ei esityksessä avata määritelmiä tarkemmin, vaikka se voisi olla perusteltua. Energiakaupungit ry näkee tärkeänä, että esityksessä tarkasteltaisiin nykyistä selkeämmin sitä, millaisia käytännön rajoituksia esityksen arvioidaan tuovan.

Lisäksi Energiakaupungit ry kiinnittää huomiota, kuten kestävyyskriteerityöryhmäkin on ansiokkaasti raportissaan todennut, ettei toimijoilla ei ole käytettävissä rekisteriä, josta voisi tarkistaa energiapuun hankinnan yhteydessä, onko kyseessä vuoden 2008 jälkeen uudisojitettu suo. Direktiivin mukaan toiminnanharjoittajien tulisi tietää energiapuun hakkuun ajankohtana, onko kyseinen turvemaa uudisojitettu vuoden 2008 jälkeen. Edellytysten varmistamiseksi tulisi esityksen perustaksi toimijoiden edellytykset varmistaa tietopohja toteutuneista uudisojituksista.

Kaskadiperiaatteesta

Energakaupungit ry katsoo, että kaskadiperiaatetta tulisi pyrkiä uudelleenarvioimaan. Ei ole perusteltua, että puuraaka-aineiden käytössä energiakäyttöä pidetään viimesijaisena käyttökohteena. Puun energiakäyttö käytännössä turvaa suomalaisten kotien lämpiämisen joustavasti sääolosuhteista riippumatta ja tämä käyttökohde pitäisi pystyä asettamaan tarvittaessa prioriteetiksi ennen muuta materiaalihyödyntämistä. Lisäksi katsomme, että puun energiahyödyntämisellä on mahdollisuus vauhdittaa päästötavoitteita kun biogeenisen hiilen talteenoton ratkaisut kehittyvät. Näiden käytännön sovellusten investoinnit kuitenkin edellyttävät sitä, että turvaamme biopolttoaineen saatavuuden ja kilpailukykyisen hyödyntämisen pitkälle tulevaisuuteen.

Hyvänä Energiakaupungit pitää sitä, että esityksessä kaskadiperiaatteen tulkintaa ei laajenneta kansainvälisesti, vaan säädökset kohdistuvat direktiivin minimivaatimusten mukaisesti ainoastaan tukiin.

Haapalehto Eero
Energiakaupungit ry